

A New York Times és a Wall Street Journal visszamenőleges digitalizálása

A ProQuest cég hírül adta, hogy a két óriás napilap összes visszamenőleges számát digitalizálta. A *New York Times* számait 1851-től 1999-ig, a *Wall Street Journal* számait 1889-től 1985-ig tette elektronikusan kereshetővé és olvashatóvá (az újabb számok már elektronikus adatbázisként is olvashatók). Ez a két napilap az újságdigitalizálási program első fázisa. Az elektronikus lapszámok könyvtárakban és oktatási intézményekben találhatók.

A *New York Times* digitalizálása példa nélküli retrokonverziós program, amely 148 év történelmét, közel 3 millió oldalt és 25 millió cikket tesz online elérhetővé. A *Wall Street Journal* adatbázis több mint 500 000 oldalt és 5 millió cikket tartalmaz. Mindkét napilapot teljes terjedelmében digitalizálták, benne hírekkel, riportokkal, vezércikkkel, fényképekkel, grafikus ábrákkal és hirdetésekkel. A keresők kulcsszavak alapján haladó, vezérelt és relevancia szerint keresést végezhetnek, vagy oldalanként böngészhetnek, mintha a nyomtatott változatot olvasnák. A találatok bibliográfiai információkat szolgáltatnak (dátum, szám, a cikk címe, oldalszám), amelyek alapján megtekinthetik az adott számban található valamennyi oldal képét.

A *New York Times* 1999 óta, a *Wall Street Journal* 1986 óta megjelent számai online adatbázisként már korábban is megvoltak a ProQuestnél, ASCII formátumú teljes szöveggént. A kurrens állományok és az archiv állományok a ProQuest webalapú online szolgáltatása előfizetőinek állnak a rendelkezésére.

/Advanced Technology Libraries, 31. köt. 9. sz. 2002. p. 2./

Az EBSCO Online megszűnt, átalakult

Az EBSCO Online elektronikus folyóirat-szolgáltatás háromévi üzem után „nyugdíjba vonult”, és

átadta helyét az *EBSCOhost Electronic Journals Service (EJS)* új szolgáltatásnak. A megrendelők egy bizonyos próbaidő elteltével választhatnak, hogy „minimális éves díjat” fizetnek, és megtartják a bővített új szolgáltatást, vagy átváltanak egy ingyenes alapszolgáltatásra. Ez utóbbi lehetővé teszi valamennyi olyan e-folyóirat keresését és elérését, amelyekre a könyvtár az EBSCO-nál előfizet. A bővített EJS szolgáltatást végfelhasználói portálként számlázzák. Hozzáférést biztosít 8000 e-folyóirathoz, egyes cikkek egyedileg megvásárolhatók benne, témafigyelési szolgáltatást tartalmaz, és lehetőséget teremt arra, hogy nem az EBSCO-nál előfizetett e-folyóiratokat is elérhessen a felhasználó.

További információ: www.ebsco.com

/Information World Review, 183. sz. 2002. szeptember, p. 3./

Elektronikus publikációk önkéntes köteles példányai a British Libraryben

A British Library bejelentette: több mint 100 kiadó aláírta csatlakozását a British Library ama kezdeményezéséhez, hogy önkéntes alapon letétbe helyezik elektronikus publikációik egy-egy példányát a BL-ben. Ennek eredményeképpen több mint 800 monográfiát és 850 folyóiratot helyeztek el a BL archívumában. 2000 januárjában lépett életbe az önkéntes kötelespéldány-archiválási gyakorlat a kiadók, valamint az Egyesült Királyság és Írország hat legális letéti könyvtára között azzal a céllal, hogy az elektronikus publikációkat megőrizzék, és tartalmukat hosszú távon elérhessék az olvasók. Ettől kezdve nem nyomtatott kiadványokat mikroformákban (pl. mikrofilmek), offline elektronikus médiumokat (pl. elektronikus publikációk digitális médiumokon – CD-ROM-on, DVD-n és mágneslemezen) is elhelyeztek a nemzeti archívumban. A kiadókat arra kérték, hogy az 1999 előtt ilyen médiumokon publikált kiadványaikat is helyezzék letétbe az archívum részeként.

Az ország törvényhozása elfogadta, hogy a nem nyomtatott publikációk tára is a nemzeti archívum része lehessen. Ennek bekövetkezése előtt a kulturális tárca felkérte a legális letéti könyvtárakat és a publikációs ipar testületeit az önkéntes letéti mozgalom gyakorlatára.

További információ: www.bl.uk

/Library Hi Tech News, 19. köt. 7. sz. 2002. p. 47./

Az Egyesült Királyságban csekély az érdeklődés az e-könyvek iránt

Az Egyesült Királyság könyvtáraiban az elektronikus könyvek kevésbé terjednek, használatuk kisebb mértékű, mint az USA-ban. Több egyetemi könyvtárban foglalkoznak ezzel a problémával, szemináriumokat és konferenciákat tartanak, de az e-könyvek használata az ország könyvtáraiban nagyon esetleges. A 208 nyilvános könyvtárban végzett felmérés szerint a válaszolóknak csak 13%-a szolgáltat e-könyveket olvasóinak. A könyvtárak mintegy fele foglalkozik e-könyvek állományának kialakításával a jövőben. Több mint 30%-uk érdektelen e téren, anyagi megfontolások és egyéb okok miatt.

Az internethez való hozzáférést, ami ugyancsak nehezen indult a 90-es évek elején, ma már csaknem valamennyi könyvtárban megvalósították, és remény van arra, hogy az e-könyvek állományának fejlődése is ezt a példát követi.

/Library Hi Tech News, 19. köt. 7. sz. 2002. p. 28./

Az egyetemi kutatók e-könyv használati hiányosságai az USA-ban

Előző hírünknek némileg ellentmond az amerikai Outsell piackutató cég egy felmérése, amelynek eredményei szerint az USA egyetemein az elektronikus könyvek használata elmarad a várakozástól. Az egyetemi hallgatók, oktatók és kutatók között végzett felmérés szerint a olvasók előnyben részesítik a hagyományos nyomtatott könyveket és folyóiratokat. A megkérdezettek 18%-a használ rendszeresen e-könyveket; 97%-uk hagyományos nyomtatott médiumokat, 78%-uk nyomtatott kivonatokat, és 75%-uk e-folyóiratokat olvas. A felmérés eredményei ellenére az Outsell úgy véli, hogy

az e-könyvek hamarosan terjedni kezdenek az oktatási és a bibliográfiai művek piacán. A cég elemzője szerint való igaz, hogy az e-könyvek használata egyéb formátumokhoz képest nagyon csekély, de viszonylag kevés ilyen médium van még forgalomban. Szerinte az e-könyvek remélt használata még nem következett be, de egyre fontosabbá válik, különösen a „nemlineáris” tartalmú dokumentumok piacán, mint a bibliográfiai művek, kézikönyvek és oktatási anyagok.

További információ: www.outsellinc.com

/Information World Review, 183. sz. 2002. szeptember, p. 2./

E-könyv-olvasók „tablet”-PC-vel való alkalmazásra

Az elektronikus könyvek (e-könyvek) olvasásának megoldását a nagy szoftvertársaságok az ún. „tablet”-PC-k (kézi számítógépek) tömegmértetű elterjedésétől várják. A személyi számítógépeknek ez az új osztálya a személyi digitális szerző, más néven menedzserkalkulátor és a notesz-PC-k (notebook) kombinációja, megfelelő olvasóprogrammal ellátva ideális e-könyv-olvasó rendszernek látszik. A *Microsoft Reader Tablet version 2.5* nevű szoftver kihasználja és továbbfejleszti a tablet-PC-k előnyös tulajdonságait: a javított szerkesztési eljárásokat, a képernyő forgatását és más szemlélési lehetőségeit. A cél a kényelmes olvasás elősegítése.

Az olvasórendszer ingyenesen letölthető az alábbi címen: www.microsoft.com/reader/default.asp

/Information World Review, 183. sz. 2002. szeptember, p. 26./

Automatikus telefonos könyvtári figyelmeztető rendszer

A ScanSoft cég *RealSpeak* nevű szintetikus beszédrendszerét használják a *Sirsi* automatikus hangválaszoló telefonos értesítőrendszerben. Az SVA rendszer könyvtári szolgáltatások használóit telefonon értesíti – napi 24 órás üzemben – a kölcsönzés megújításáról, könyvek státusáról, a kölcsönzött művek beérkezéséről, közelgő könyvtári eseményekről stb. A használóknak módjuk van személyi információk kérésére PIN-kódos védelemmel.